

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ: ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ» (2ος Κύκλος Σπουδών)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΑΥ111	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ' - ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αποτελεσματικές Εκπαιδευτικές Πρακτικές στην Ενταξιακή Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		6 ώρες διδασκαλίας ανά δεκαπενθήμερο	7,5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου, Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://sed.uth.gr/index.php/gr/studies-postgraduate/msc-special-education/2014-03-18-07-13-25		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση και ανάλυση ερευνητικά τεκμηριωμένων
--

εκπαιδευτικών πρακτικών και στρατηγικών που συμβάλουν στη δημιουργία αποτελεσματικών ενταξιακών περιβαλλόντων μάθησης και ανάπτυξης. Δίνεται έμφαση σε πρακτικές και στρατηγικές που προωθούν την εμπλοκή των μαθητών με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στις κοινωνικές και ακαδημαϊκές/μαθησιακές δραστηριότητες της τάξης. Επιπλέον, παρουσιάζονται πορίσματα από μετα-αναλύσεις (empirical-based evidence) που αφορούν τη μάθηση (επίτευξη μαθησιακών στόχων) και σχετίζονται με το παιδί/μαθητή, την οικογένεια, το σχολείο, το αναλυτικό πρόγραμμα, τον/την εκπαιδευτικό και τις διδακτικές προσεγγίσεις. Πιο συγκεκριμένα αναμένεται:

Σε επίπεδο γνώσεων:

- Να γνωρίζουν ερευνητικά τεκμηριωμένες εκπαιδευτικές πρακτικές που συμβάλουν στη δημιουργία αποτελεσματικών ενταξιακών περιβαλλόντων μάθησης και ανάπτυξης.
- Να γνωρίζουν ερευνητικά τεκμηριωμένες διδακτικές προσεγγίσεις (π.χ. Καθολικές Διδακτικές Πρακτικές, Εστιασμένες Διδακτικές Στρατηγικές, Συστηματικές Διδακτικές Πρακτικές, Αμοιβαία διδασκαλία, Άμεση διδασκαλία) που συμβάλλουν στην βελτίωση της ακαδημαϊκής επίδοσης των μαθητών με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε γενικά σχολικά πλαίσια
- Να γνωρίζουν μια σειρά από στρατηγικές για την ενίσχυση των γνωστικών και μετα-γνωστικών δεξιοτήτων (π.χ. Διδασκαλία γνωστικών στρατηγικών, αυτορρυθμιζόμενη μάθηση, Μνημονικές στρατηγικές, Στρατηγικές για την ανάπτυξη και κατανόηση εννοιών, Στρατηγικές διδασκαλίας: αναγνωστική κατανόηση) των μαθητών με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε γενικά σχολικά πλαίσια
- Να γνωρίζουν αποτελεσματικές πρακτικές για τη διαχείριση της συμπεριφοράς των μαθητών σε γενικά σχολικά πλαίσια
- Να γνωρίζουν προγράμματα παρέμβασης που συμβάλλουν στην προώθηση της κοινωνικής συμμετοχής μαθητών με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη σχολική κοινότητα.

Σε επίπεδο ικανοτήτων:

- να εντοπίζουν μέσα από συστηματικές αναζητήσεις ερευνητικά τεκμηριωμένες πρακτικές που προωθούν την ένταξη
- να προσεγγίζουν κριτικά τις συστηματικές ανασκοπήσεις και τις μετα-αναλύσεις που υπάρχουν στο πεδίο της ειδικής αγωγής
- να ενδυναμώσουν τις δεξιότητες ακαδημαϊκής γραφής και συγκεκριμένα της ικανότητας σύνθεσης υλικού για τη συγγραφή εργασίας στα πλαίσια της αξιολόγησης του μαθήματος

Σε επίπεδο στάσεων:

- να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της υιοθέτησης ερευνητικά τεκμηριωμένων εκπαιδευτικών πρακτικών στο χώρο της ειδικής αγωγής.
- να υποκινηθεί η ενεργοποίηση των ενδιαφερόντων τους για την ενταξιακή εκπαίδευση γενικότερα μέσω της υιοθέτησης αποτελεσματικών και κοινωνικά δίκαιων πρακτικών
- να αναγνωρίζουν και να αποδέχονται την ιδιαιτερότητα των εκπαιδευομένων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Ενταξιακή/συμπεριληπτική εκπαίδευση: Εννοιολογικές προσεγγίσεις, χαρακτηριστικά και εφαρμογές. Η οικο-συστημική θεώρηση της ένταξης. Ο «κύκλος των φίλων» ως παράδειγμα παρέμβασης στο μικρο-επίπεδο της τάξης.
- Καινοτόμες διδακτικές στρατηγικές: εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ανεστραμμένη τάξη
- Διδασκαλία γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών: Αυτορρυθμιζόμενη μάθηση, Μνημονικές στρατηγικές, Στρατηγικές για την ανάπτυξη και κατανόηση εννοιών, Στρατηγικές διδασκαλίας: αναγνωστική κατανόηση
- Από τη Θεωρία στη Διδακτική Πράξη: Πρόγραμμα Κλιμακωτής Εκπαιδευτικής Παρέμβασης και Διδασκαλίας (Καθολικές Διδακτικές Πρακτικές, Εστιασμένες Διδακτικές Στρατηγικές, Συστηματικές Διδακτικές Πρακτικές), Αμοιβαία διδασκαλία, Άμεση διδασκαλία
- Διαχείριση συμπεριφοράς στο σχολικό πλαίσιο: Προγράμματα θετικής διαχείρισης και στήριξης της συμπεριφοράς σε επίπεδο σχολείου. Συμπεριφορική αξιολόγηση και σχετικές προσεγγίσεις. Αξιοποίηση της ανατροφοδότησης για την βελτίωση της επίδοσης των μαθητών με ε.ε.α
- Συνεργατικές πρακτικές μάθηση: ομαδοσυνεργατική, διδασκαλία ομηλίκων
- Κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση (SEL): Ερευνητικά τεκμηριωμένες πρακτικές. Προγράμματα Ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων (SST)

training programs). Προγράμματα προώθησης της κοινωνικής συμμετοχής (π.χ. πρόγραμμα FRIEND-SHIP)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης και εξ αποστάσεως. Η διδασκαλία γίνεται μέσω διαλέξεων αλλά και πρακτικών εργαστηρίων στα οποία οι φοιτητές δουλεύουν συνεργατικά σε ομαδικές δραστηριότητες. Επιπλέον, είναι υποχρεωτική η προετοιμασία των φοιτητών με διάβασμα σχετικού υλικού αλλά και ερευνητικών άρθρων πριν την πραγματοποίηση των εργαστηρίων (το σχετικό υλικό θα χορηγείται στους φοιτητές εκ των προτέρων είτε με αποστολή στο ομαδικό e-mail του τμήματος είτε μέσω ανάρτησής του στην πλατφόρμα e-class).	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή στη διδασκαλία με προβολή διαφανειών, βίντεο κλπ Χρήση ΤΠΕ στην εξ αποστάσεως διδασκαλία Χρήση ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές και για την κοινοποίηση εκπαιδευτικού υλικού	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	36
	Εργαστηριακή εξάσκηση	24
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	150
	Σύνολο Μαθήματος	210
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση</i>	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών πραγματοποιείται με τελική εξέταση (100%) στο τέλος του εξαμήνου σπουδών. Η ύλη της εξέτασης και τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ρητά προσδιορισμένα από την αρχή του εξαμήνου και γνωστοποιούνται στους /στις φοιτητές/ήτριες μέσω ανακοίνωσης στην πλατφόρμα e-class του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Επιπλέον, η ύλη αποστέλλεται στην	

Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	προσωπική ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail) κάθε φοιτητή/τριας με την έναρξη των μαθημάτων.
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Baglieri, S. and Shapiro A. (2017). *Disability Studies and the Inclusive Classroom*. London: Routledge.
- Black, P., & Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 5(1), 7–74.
- Bowman-Perrott, L., Burke, M. D., Zhang, N., & Zaini, S. (2014). Direct and collateral effects of peer tutoring on social and behavioral outcomes: A meta-analysis of single- case research. *School Psychology Review*, 43(3), 260-285.
- Bowman-Perrott, L., Davis, H., Vannest, K., Williams, L., Greenwood, C., & Parker, R. (2013). Academic benefits of peer tutoring: A meta-analytic review of single-case research. *School Psychology Review*, 42(1), 39–55.
- Brownell, M. T., Smith, S., Crockett, J., Griffin, C. (2012). *Inclusive Instruction. Evidence-Based Practices for Teaching Students with Disabilities*. NY: The Guilford Press.
- Carter, E. W., Moss, C. K., Asmus, J., Fesperman, E., Cooney, M., Brock, M. E., Lyons, G., Huber, H.B., & Vincent, L. B. (2015). Promoting inclusion, social connections, and learning through peer support arrangements. *Teaching Exceptional Children*, 48(1), 9- 18.
- Cook, L., & Friend, M. (1995). Co-teaching: Guidelines for creating effective practices. *Focus on Exceptional Children*, 28(3), 1–16.
- Eredics N. (2018). *Inclusion in Action. Practical Strategies to Modify Your Curriculum*. Baltimore: Paul Brooks Publishing
- Frederickson, N. and Cline, T. (2015). *Special Educational Needs, Inclusion and Diversity*. McGraw Hill: Open University
- Garrote, A., Dessemontet, R. S., & Opitz, E. M. (2017). Facilitating the social participation of pupils with special educational needs in mainstream schools: A review of school-based interventions. *Educational Research Review*, 20, 12-23.
- Graham, L (2023) (Επιστημονική Επιμέλεια Βλάχου, Α.). *Η Ενταξιακή Εκπαίδευση για τον 21ο αιώνα. Θεωρία, Πολιτική και Πρακτική*. Αθήνα: Πεδίο (Εισαγωγή, σελ: 11-26)
- Grisham-Brown, J. and Hemmeter, M.L. (2017). *Blended Practices for Teaching Young Children in Inclusive Settings*. London: Paul Brooks
- Grünke, M., Janning, A. M., & Sperling, M. (2016). The Effects of a Peer-Tutoring Intervention on the Text Production of Students with Learning and Speech Problems: A Case Report. *Learning Disabilities: A Contemporary Journal*, 14(2), 225-235.
- Hassani, S., & Schwab, S. (2021). Social-Emotional Learning Interventions for Students With Special Educational Needs: A Systematic Literature Review. *Frontiers in Education*, 6, 1-19. doi: 10.3389/feduc.2021.808566

Hassani, S., Alves, S., Avramidis, E., & Schwab, S. (2022). The Circle of Friends intervention: a research synthesis. *European Journal of Special Needs Education*, 37(4), 535-553.

Hattie, J., & Timperley, H. (2007). The power of feedback. *Review of Educational Research*, 77(1), 81–112.

Lindner, K. T., & Schwab, S. (2020). Differentiation and individualisation in inclusive education: a systematic review and narrative synthesis. *International Journal of Inclusive Education*, 1-21.

Loreman, T., Deppeler, K. and Harvey, D. (2010). *Inclusive Education. Supporting Diversity in the Classroom*. London: Routledge

McLeskey, J. M., Rosenberg, M. and Westling, D. L. (2012) (2nd Edition). *Inclusion: Effective Practices for All Students, Student Value*. Pearson.

McLeskey, J. Maheady, L. Billingsley, B. and Lewis, T. (2019). *High Leverage Practices for Inclusive Classrooms*. London. Routledge.

Mitchell, D. & Sutherland, D. (2021). (Επιστημονική Επιμέλεια Βλάχου, Α.) *Στρατηγικές διδασκαλίας στην ειδική και ενταξιακή εκπαίδευση*, Αθήνα: Πεδίο

Mitchell, D. (2014). [2nd edition]. *What Really Works in Special and Inclusive Education. Using evidence-based teaching strategies*. London: Routledge

Nind, M., Sheehy, K. and Simmons, K. (2005). *Inclusive Education: Learners and Learning Contexts*. U.K. David Fulton Publishers in association with The Open University.

Rathron, N. (2008) (2nd edition). *Effective School Interventions: Strategies for Enhancing Academic Achievement and Social Competence. Evidence-Based Strategies for Improving Students Outcomes*. The Guilford School Practitioner Series.

Schön, D. A. (1983). *The reflective practitioner: How professionals think in action*. Basic Books.

Tripp, D. (2012). *Critical incidents in teaching: Developing professional judgement*. Routledge.

- *Συναφή επιστημονικά περιοδικά:*

- Australasian Journal of Special and Inclusive Education
- European Journal of Special Needs Education
- International Journal of Disability, Development and Education
- International Journal of Inclusive Education
- Journal of Research in Special Educational Needs